

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1420/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 1.Kpkf.750.814/2022/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó (Észak-Budapesti Tankerületi Központ) jogi képviselője (dr. Kapa Mátyas ügyvéd) útján 2023. június 29-én alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján – a Fővárosi Törvényszék 13.K.703.184/2022/2. számú végzésére is kiterjedő hatállyal – a Fővárosi Ítéltábla 1.Kpkf.750.814/2022/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy lényege, valamint az indítvány a következőképpen foglalható össze.
- [3] 2.1. Az indítványozó adatszolgáltatási kérelmére indult ügyben Budapest Főváros Kormányhivatala IV. Kerületi Hivatala (a továbbiakban: hivatal) a 2022. június 20-án meghozott BP-04/005/07002-2/2022. számú határozatával (a továbbiakban: alaphatározat) egy magánszemélyre (a továbbiakban: érdekelt) vonatkozóan az indítványozó rendelkezésére bocsátotta a következő adatokat: az érdekelt neve, születési helye és ideje, anyja neve. A határozat tartalmazta továbbá, hogy az érdekelt a Magyarországon élő magyar állampolgárok nyilvántartásában nem szerepel, külföldön élő magyar állampolgárként tartják nyilván, és megjelölte a külföldi címét is. Az alaphatározatot az indítványozó egy peres eljárásban okirati bizonyítékként csatolta. Az érdekelt kérelmére a hivatal a 2022. július 18-án kelt, BP-04/005/07002-4/2022. számú határozatával (a továbbiakban: visszavonó döntés) az alaphatározatot visszavonta, és az ugyanezen a napon meghozott BP-04/005/07002-6/2022. számú határozatával az adatszolgáltatási kérelmet azon adat megadásával teljesítette, hogy az érdekelt a Magyarországon élő magyarok nyilvántartásában nem szerepel. A

visszavonó döntés utal a jogorvoslati lehetőségre. Az indítványozó a hivatal visszavonó döntésével szemben keresetet terjesztett elő, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az alaphatározat hatályában fenntartását kérte.

- [4] A Fővárosi Törvényszék a 2022. szeptember 9-én kelt, 13.K.703.184/2022/2. számú végzésével a keresetlevelet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 48. § (1) bekezdés *d*) pontja alapján visszautasította. A bíróság a Kp. 4. § (4) bekezdés *b*) pontját és (6) bekezdését, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 80. § (1) bekezdését, a 112. § (1) bekezdését, valamint a 120. § (1) bekezdését felhívva megállapította, hogy a visszavonó döntés tartalma szerint végzés, azt a hivatal tévesen hozta meg határozati formában. A végzéssel szemben azonban nincs helye önálló jogorvoslatnak, az kizárólag az ügy érdemében hozott határozat elleni jogorvoslat keretében kifogásolható. A bíróság utalt arra, hogy az Alaptörvény 28. cikkében írtakkal ellentétes az olyan jogértelmezés, amely a visszavonó döntéssel szemben önálló jogorvoslati lehetőséget biztosítana.
- [5] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2023. március 22-én kelt, 1.Kpkf.750.814/2022/7. számú végzésével az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a perbeli esetben a Kp. alkalmazása és az Ákr. értelmezése alapján kellett állást foglalni abban a kérdésben, hogy az indítványozó által kifogásolt – a hivatal önkorrekciós mechanizmusa keretében meghozott, és az Ákr. 120. §-ában írt rendelkezésen alapuló – visszavonó döntés önállóan peresíthető-e. A konkrét esetben a közigazgatási hatóság azt a megoldást választotta, hogy két külön döntésben rendelkezett az alaphatározat visszavonásáról és az indítványozó adatszolgáltatási kérelmének ismételt elbírálásáról.
- [6] Rögzítette a másodfokú bíróság, hogy az Ákr. kifejezetten nem rendelkezik, hogy a közigazgatási szerv korábbi döntését visszavonó döntést milyen formában kell meghozni, ezért a kialakult bírói gyakorlat áttekintésével válaszolta meg a kérdést. A Kúria Kfv.I.37.121/2022/8. és Kfv.II.37.020/2022/7. számú végzésében foglaltakat idézve összegezte, hogy mindig az egyedi ügy körülményei határozzák meg a visszavonó döntés peresíthetőségét, és a vizsgálat a Kp. 4. § (6) bekezdése alapján végezhető el. A jogerős végzés szerint az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a visszavonó döntés a Kp. 4. § (4) bekezdés *b*) pontjában meghatározott járulékos cselekmény, az nem minősül az eljárás érdemi lezárásának, mert azzal a hivatal nem döntött véglegesen az indítványozó kérelméről, az még elbírálásra vár. Erre tekintettel a visszavonó döntés határozati formája téves, az önálló jogorvoslattal nem támadható végzés, így a keresetlevél visszautasítása a Kp. 48. § (1) bekezdés *d*) pontja alapján jogszerű. A jogorvoslati jog az új határozattal szemben kezdeményezett perben gyakorolható, mert az zárja le véglegesen a közigazgatási hatósági szakaszt.

- [7] 2.2. Az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmét állította.
- [8] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét abban látja, hogy a támadott bírói döntések elzárták a hátrányára visszavont érdemi közigazgatási döntés feletti bírói kontroll lehetőségét. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való joga pedig azáltal sérül, hogy a bíróságok megfosztották a visszavonó határozattal szembeni jogorvoslat lehetőségétől. Kiemelte: számára maga a visszavonó határozat okozta a jogsérelmet, így semmilyen más határozat ellen igénybe vehető jogorvoslat nem képes ezt orvosolni, csupán annak megsemmisítése állíthatja helyre a jogszerű állapotot.
- [9] 3. Az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [10] 3.1. Az indítványozó meghatalmazással eljáró jogi képviselője az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be.
- [11] Az indítványozói jogosultság Abtv. 51. § (1) bekezdése szerinti vizsgálata az ügy érdemi vizsgálatának előkérdése, ezért az Alkotmánybíróság a továbbiakban ezt vizsgálta.
- [12] Az egyes igazságügyi tárgyú törvényeknek a magyar helyreállítási és ellenállóképességi tervhez kapcsolódó módosításáról szóló 2023. évi X. törvény 13. §-a 2023. június 1-jei hatállyal módosította az Abtv. 27. §-át. Ennek értelmében a közhatalmat gyakorló szervezet nem illeti meg az Abtv. 27. § (1) bekezdésében rögzített indítványozói jogosultság [Abtv. 27. § (2) bekezdés].
- [13] A törvényhez fűzött jogalkotói indokolás szerint a módosítás „kivezeti a jogrendszerből azt a lehetőséget, hogy a közhatalmat gyakorló szervek (hatóságok) alkotmányjogi panasszal fordulhassanak az Alkotmánybírósághoz” (lásd: 2023. évi X. törvény végső előterjesztői indokolása, Részletes indokolás a 13. §-hoz). Tekintettel arra, hogy az indítványozó esetében felmerült annak a kérdése, hogy státuszánál fogva közhatalmat gyakorol, az Alkotmánybíróság elsőként ezt vizsgálta.
- [14] Jelen ügyben az indítványozó egy tankerületi központ. A tankerületi központokat a kormány az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervekről, valamint a Klebelsberg Központról szóló 134/2016. (VI. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. §-ában jelölte ki a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 94. § (4) bekezdés *n)* pontja szerinti, az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervként. A Korm. rendelet 9. § (1) bekezdése szerint a tankerületi központ a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 38. § (1) bekezdés *d)* pontja szerinti központi hivatalként működő –

alapvetően fenntartói típusú – központi költségvetési szerv, amely azonban meghatározott ügytípusokban a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet alapján (a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény megállapításával, a szakértői véleményben foglaltakkal összefüggésben) hatóságként jár el.

- [15] 4. A kifejtettek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó tankerületi központ közhatalmat gyakorló szerv, ezért az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. július 9.

Dr. Horváth Attila
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka
alkotmánybíró